

Debreceni Ítéltábla

Mf.I.50.009/2024/6.

A Debreceni Ítéltábla a dr. Budai István ügyvéd (Cím3) által képviselt Felperes Cím2 alatti lakos felperesnek – a dr. Mohácsi Ügyvédi Iroda (Cím4; eljáró ügyvéd: dr. Mohácsi Ferenc) által képviselt Alperes Cím1 alatti székhelyű alperes ellen, illetmény megfizetése iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 13.M.70.126/2023/19. számú ítélete ellen az alperes által 21. és 22. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése alapján indult másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét megváltoztatja és az alperesnek a felperes javára fizetendő elsőfokú perköltsége összegét 150 000 (százötvenezer) forintra felemeli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 60 000 (hatvanezer) forint másodfokú perköltséget.

Megállapítja, hogy a másodfokú eljárással felmerült 15 000 (tizenötezer) forint fellebbezési- és 5000 (ötezer) forint csatlakozó fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által a fellebbezés szempontjából lényeges tényállás szerint a felperes pedagógus munkakörben állt alkalmazásban az alperesnél. Az alperes 2020. október 14. és 2023. június 12. között 51 esetben, 65 óra vonatkozásában úgy rendelt el eseti helyettesítést, rendkívüli munkavégzést, annak teljesítését megelőző 96 órán belül, hogy arra pótlékot a felperesnek nem fizetett.

[2] A felperes a módosított keresetében 64 890 forint illetménypótlék és annak törvényes mértékű kamatának megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

[3] Az alperes ellenkérelmében az általa utóbb összezszerűségében nem, azonban jogalapjában vitatott kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[4] Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 64 890 forint illetménypótlékot és annak 2023. július 11. napjától számított törvényes mértékű kamatát, továbbá 140 000 forint perköltséget. megállapította, hogy az eljárás során meg nem fizetett 15 000 forint illeték az állam terhén marad.

[5] A per főtárgyát illetően megállapította, hogy az alperes nem tartotta be a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 97. § (5) bekezdésében foglaltakat azáltal, hogy a felperes által megjelölt alkalmakkor 96 órán belül utasította a felperest eseti helyettesítésre, azaz 96 órán belül változtatta meg a munkaidő-beosztását. Az így ledolgozott órák az Mt. 107. § a) pontja alapján rendkívüli munkaidőnek minősültek, ebből következően az Mt. 143. § (1) és (2) bekezdés a) pontja értelmében az illetménypótlék megillette.

[6] A perköltségviselés kapcsán hozott döntés indokolásaként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdésére támaszkodva rámutatott, hogy a perben a felperes a kereset leszállítására figyelemmel 95%-ban, míg az alperes 5%-ban lett pernyertes, amire tekintettel a nagyobb részben pervesztes alperest kötelezte a felperes arányos perköltségének megfizetésére. Hangsúlyozta, hogy perköltségként merült fel a felperes oldalán az őt képviselő ügyvéd felszámított munkadíja [Pp. 81. § (1) bekezdés], amit a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 2. § (1) bekezdés a) pontja, a csatolt ügyvédi megbízási szerződés alapján és a keresetlevélben felszámított 5 munkaóra arányos figyelembevételével határozott meg. Az elsőfokú bíróság által megállapította, hogy az alperes előadásával szemben a megbízási szerződés alapján a felperes jogi képviselője által érvényesített 30 000 forint óradíj nem tekinthető eltűzött mértékűnek, figyelemmel az ár- és értékviszonyokra, valamint a felperes jogi képviselője által szerkesztett beadványokra és a tárgyalásokon történt megjelenésre. Perköltségként merült fel továbbá a részben pernyertes alperes oldalán az őt képviselő ügyvéd által felszámított munkadíja, melyet a Rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja alapján, az alperes részleges, 5%-os pernyertességére figyelemmel határozott meg, így a keresetbe kötelezés elkerülése érdekében csak az alperest marasztalta a perköltségben.

[7] A pertárgy értékét a felperes által a leszállítás előtt érvényesített marasztalási összegben, 68 351 forintban állapította meg, és az illeték mértékét az illetékekről szóló 1990. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pontja értelmében határozta meg 15 000 forintban azzal, hogy a felperes munkavállalói költségkedvezménye és az alperes személyes illetékmentessége miatt az állam terhén marad a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján.

[8] Az ítélet ellen annak kizárólag a felperes javára megítélt ügyvédi képvisellel felmerült perköltségben marasztaló részét illetően az alperes fellebbezést, a felperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő.

[9] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte, és az őt terhelő elsőfokú perköltséget oly módon leszállítani, hogy a peres felek maguk viseljék a költségeiket.

[10] Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy az elsőfokú eljárásban ő maga már kimunkálta a felperest esetlegesen illető követelés összegét 108 834 forintban, hiszen a felperes első keresetmódosításában feltüntetett összegeket összeadva az említett összegű követelés jött ki. Kérte ezért, hogy az elsőfokú pertárgyértéket az ítéltábla 108 834 forintban állapítsa meg és ezen keresztül azt is, hogy a felperes így nem 95%-ban, csak 59%-ban lett pernyertes, az alperes pedig 41%-ban. Az ügyvédi képvisellel felmerült perköltségek összege között a különbség nem jelentős, ezért indokolt, hogy a felek maguk viseljék a költségeiket.

[11] A felperest illető perköltségösszege vonatkozásában előadta továbbá, hogy a keresetlevélben felszámított 5 ügyvédi munkaórát nem vitatja, azonban a 30 000 forint ügyvédi óradíj megállapítását igen. Álláspontja szerint a jelen ügyben a nettó 10 000 forint ügyvédi munkadíj megállapítása is jogszerű. A Pp. 82. § (1)-(3) bekezdése szerint a bíróság a perköltség összegét nem a felszámítás és az ahhoz csatolt okiratokkal egyező mértékben, hanem annak alapulvételével határozza meg, ami indokolt esetben a Rendelet 2. § (2) bekezdése szerint mérsékelhető a 3. § (6) bekezdése alapján az ügy bonyolultságának figyelembevételével is.

[12] A per egyszerű jogi megítélésű volt, hiszen már a keresetlevél is hivatkozik a Fővárosi Ítéltábla egy jogerős ítéletére, és a felperes a keresetlevelében, a nyilatkozataiban ennek az ítéletnek az indokait ismétli meg. Érdemi munka a perben tehát csak annyi volt, hogy a KRÉTA rendszerből le kellett másolni a keresetlevélbe az egyes érvényesített követelésekkel kapcsolatos időpontokat. A Fővárosi Törvényszék az M.70.150/2020/64. számú ítéletében 10 000 forintban marasztalta az alperest, a Szombathelyi Törvényszék egy, a jelen perbelinél magasabb marasztalási összeg esetén a 2.M.70.017/2023624. számú ítéletében személyenként 80 000 forint elsőfokú perköltség megfizetésére kötelezte az alperest, így jelentősen eltúlzott a jelen perben megállapítani kért 30 000 forint nettó ügyvédi óradíj. Ezt a díjat nem általánosságban vitatta, hanem azt, hogy ez az összeg a jelen perben jelentősen eltúlzott, hiszen a pernyertességgel érintett követelés mértékének mintegy háromszorosát teszi ki, és az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. Hivatkozott továbbá arra, hogy az alperessel szemben több, mint húsz, teljesen megegyező tárgyú per van folyamatban, melyekben a felperesi képviselő van, hogy 9 munkaóra felszámításával 270 000 forint, egy másik jogi képviselő már 19 óra

felszámításával 770 000 perköltség iránti igényt terjesztett elő, így a jogerős döntés ezekre is jelentős kihatással lesz.

[13] A felperes a csatlakozó fellebbezésében kérte a másodfokú bíróságot, hogy az alperest terhelő elsőfokú perköltség összegét 150 000 forintra emelje fel, továbbá két munkaóra figyelembevételével 60 000 forint másodfokú perköltségben is marasztalja az alperest.

[14] Álláspontja szerint az elsőfokú eljárásban 100%-ban pernyertes lett, ugyanis a Pp. 83. § (4) bekezdésének figyelembevétele nem volt lehetséges. Az elsőfokú eljárásnak a perfelvételi szakaszában a részleges pernyertesség-pervesztesség kockázata nélkül jogosult a felperes a kereset leszállítására, a Pp. hivatkozott rendelkezése pedig csak az érdemi tárgyalási szakban való keresetleszállításhoz rendeli a részleges pervesztesség kockázatát. A kereseti kérelem összecszerűségét az alperes által tett nyilatkozat alapján, a csatolt okirati bizonyítékok alapján jelölte meg, majd a 2023. december 11-én, a folytatólagos perfelvételi tárgyaláson a keresetét 64 890 forintra leszállította. Ezt a követelést a bíróság meg is ítélte, azaz a keresettel egyezően marasztalta az alperest. A terhére megállapított 5%-os pervesztességnek nincs jogi alapja, pervesztesség nem állapítható meg és az általa érvényesített 150 000 forint ügyvédi munkadíj 10 000 forinttal való csökkentése is indokolatlan.

[15] Ellenkérelmében hangsúlyozta, hogy a pertárgyértéket a felperes határozza meg, és téves az alperes hivatkozása a Pp. 21. § (1) és (5) bekezdéseire, ugyanis az a keresethalmazat, illetve látszólagos keresethalmazat esetére tartalmaznak szabályozást. A keresetleszállításra a fentebb írt indokokon túlmenően az is vezetett, hogy az alperes a kereseti kérelem benyújtását megelőzően nem, csak a per folyamán adta meg azokat a szükséges adatokat, amelyek alapján a pontos követelés kiszámíthatóvá vált a számára.

[16] Hivatkozott továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság elfogadta a 30 000 forintos ügyvédi óradíját, a megállapítani kért 5 munkaóra indokoltsága tényszerűen igazolt volt a becsatolt okiratokkal, tárgyalásokon való jelenléttel. Nem osztotta a fellebbezésben elfoglalt alperesi álláspontot, miszerint a per megítélése egyszerű volt, és hogy az érdemi munkát mindössze a KRÉTA rendszer releváns adatainak keresetlevélbe másolása jelentette volna, hiszen az alperes az általa egyszerűen megítélhetőnek vélt ügyekben, a más bírósági ítéletekből levezethető jogkérdés ellenére továbbra sem ismeri el az érintettek követeléseit. Az alperesi védekezés is arra irányult, hogy a jelen perben eldöntendő jogkérdések, illetve más perekben elbírált esetek nem teljesen azonosak.

[17] A felperes az ügyvédi munkaóra díjának értékarányosságára és a bírói gyakorlatnak való megfeleltetése érdekében hivatkozott a Pécsi Törvényszék 2.Gpkf.50.179/2023/2. számú, a Kúria Kf.39.291/2020/5. számú ítéletére, melyekben a nettó 35 000 forint ügyvédi óradíjat sem találták az eljáró bíróságok eltúlzottnak, valamint a

Fővárosi Törvényszék 20.P.22620/2021/22. számú döntésére, melyben nettó 120 EUR óradíjú ügyvédi munkadíjat talált arányosnak. Az alperessel szemben folyamatban lévő ügyekben a bíróságnak egyenként kell döntést hoznia, az aránytalan munkadíj csökkentésére pedig lehetősége van a bíróságnak. Az a tény, hogy a felszámított óradíj magasabb, mint a felperest megillető óradíj, nem a jogi képviselő munkadíjának túlzott mértékét jelenti.

[18] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 367. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülbírálati jogkörét a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint kizárólag a fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés, valamint a fellebbezési ellenkérelem korlátai között gyakorolta, így az alperest 64 890 forint illetménypótlék és annak kamatai megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezést nem érintette. Az ítéltábla így csak azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének a perköltség viselésére és összegének megállapítása a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban áll-e. Ebben a körben a fellebbezés megalapozatlan, a csatlakozó fellebbezés megalapozott az alábbiak miatt:

[19] Az ítéltábla szerint a fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés alapján elsődlegesen annak volt jelentősége, hogy az elsőfokú eljárásban miként alakult a peres felek pernyertességének, illetve pervesztességének egymáshoz viszonyított aránya, melynek során a felperesi érveléssel értett egyet.

[20] A rendelkezésre álló iratok szerint a felperes a 2023. május 10. napján előterjesztett keresetében 12 050 forint és járuléka megfizetésére kérte kötelezni az alperest, majd 2023. október 12. napján módosította a keresetét, és azt 68 351 forintra felemelte. Az elsőfokú bíróság 2023. október 16. napján tartotta az első perfelvételi tárgyalást, amit 2023. december 11. napjára elhalasztott.

[21] 2023. december 11. napján benyújtott beadványában a felperes ismét módosította a keresetét, azt leszállította, ekkor 64 890 forintban kérte marasztalni az alperest. A 2023. december 11. napján megtartott perfelvételi tárgyaláson a felperes kereseti kérelmét ebben az összegben tartotta fenn, a tőkekövetelés járulékaival kapcsolatos követelése változatlanul hagyása mellett.

[22] Ugyanezen a tárgyaláson az elsőfokú bíróság a perfelvételt lezárta, majd nyomban megkezdte az érdemi tárgyalást, amit berekesztett és a tárgyalást határozathirdetésre elhalasztotta.

[23] A fentiek alapján megállapítható, hogy a felperes a keresetét kizárólag a perfelvételi szakaszban módosította, illetve változtatta meg oly módon, hogy azt arra a kereseti követelés-összegre szállította le, amelyet az elsőfokú bíróság az ítéletében – teljes egészében alaposnak találva azt – meg is ítélt.

[24] Az ítéltábla szerint az alperesnek a fellebbezés e tárgyban hivatkozott álláspontja azért nem foghatott helyt, mert a per tárgyának értékét a felperes által támasztott követeléshez és nem pedig az alperes arról alkotott ténybeli vagy jogi álláspontjához kell a bíróságnak igazítania. A Pp. 21. § (1) bekezdése ugyanis kimondja, hogy a per tárgyának értéke a keresettel érvényesített követelés vagy más jog értékével egyezik meg.

[25] A fellebbezésben hivatkozott Pp. 21. § (5) bekezdése szerint pedig, ha egy vagy több fél a perben több követelést, illetve jogot érvényesít a pertárgyérték számítása során, ezek értékét össze kell adni. Látszólagos tárgyi keresethalmazat esetén a per tárgyának értéke a legnagyobb értékű követelés vagy jog értékével egyezik meg.

[26] Az kétségtelen, hogy a felperes első keresetmódosításának az alapjául fekvő, általa tett tényállítás alapján adódhatott az a számítás is – amelyre az alperes már az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésében is utalt –, hogy az alperessel szemben támasztható követelés 108 834 forint mértékű, azonban a felperes ilyen összegű követelést nem támasztott az alperessel szemben. Az első keresetmódosításnak ezt az értelmezést lehetővé tevő része nem volt egyéb, mint a felperes ténybeli hivatkozása, illetve állítása. Ugyanakkor azonban a Pp. 22. § (2) bekezdése kimondja, hogy a per tárgyának értékét – annak egyidejű valószínűsítésével – a 21. § rendelkezéseinek megfelelően az igényérvényesítés időpontját alapul véve a felperes határozza meg.

[27] A felperes által meghatározott pertárgyértéket a bíróság csak a Pp. 22. § (3) bekezdésében szereplő esetkörök valamelyikének felmerülése eredményeképpen módosíthatja, mert e jogszabályhely mondja ki, hogy ha a felperes által meghatározott érték a köztudomással vagy a bíróság hivatalos tudomásával ellentézik, egyébként valószínűtlen, vagy ha azt az alperes vitássá teszi, a per tárgyának az értékét a bíróság határozza meg.

[28] A jelen esetben azonban nem ez történt. A felperes annak ellenére, hogy az első keresetmódosításban szereplő tényállítása szerint követelhetett volna többet, mégis csak az abban szereplő 64 890 forint összegű keresetet támasztotta az alperessel szemben.

[29] Mindez azzal a következménnyel járt, hogy sem a felperes, sem a bíróság nem határozhatta meg abban a 108 834 forintban a pertárgy értékét, amelyet az alperes állított és a fellebbezésben is – e szerint tévesen – hivatkozott.

[30] Tekintettel arra, hogy a per tárgyának értéke a perfelvétel lezárásakor a végső formában fenntartott keresetében megjelölt az a 64 890 forint volt, amelyben a bíróság az

alperest marasztalta, a felperes – a fellebbezésben helytállóan hivatkozva erre – teljes egészében pernyertes lett.

[31] Bár az elsőfokú bíróság ítélete nem tartalmazza a Pp. 83. § (4) bekezdésére történő utalást, de azt igen, hogy a kereset leszállítására figyelemmel állapította meg 5%-ban pervesztesnek a felperest, így feltehetően e jogszabályhely alkalmazásával döntött a pernyertesség-pervesztesség arányának megosztásáról. A jelen perbeli esetre azonban ez a jogszabályhely nem volt alkalmazható, ugyanis az úgy szól, hogy ha a fél az *érdemi* tárgyalási szakaszban az önállóan elbíráható követelése összegét leszállította, a leszállított rész tekintetében pervesztesnek kell tekinteni (...).

[32] A jelen perben azonban az érdemi tárgyalási szakaszban a felperes nem változtatta meg, illetve módosította a keresetét, így azt nem is szállította le, következésképpen őt ilyen oknál fogva semmiféleképpen és semmilyen arányban nem lehetett volna pervesztesnek tekinteni, azaz a felperes az elsőfokú eljárásban teljes egészében pernyertes volt. Annak e körben nincs jelentősége, hogy a fél az érdemi tárgyalási szakot megelőzően, a perfelvételi szakban a követelése mértékét miként változtatta meg, ugyanis „a perfelvételi szak a per kontradiktórius jellegének fő színtere, a „szóváltás” időszaka. A Pp. a per e szakaszában biztosítja a feleknek a peranyag alakítását, támadási és védekezési eszközeiknek a per állása szerinti megfelelő kiegészítését, módosítását.” (In: Wopera Zsuzsa (szerk.): Nagykomentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez 2023. július 1. időállapotú 2024. évi Jogtár-formátumú kiadás ISBN 978-963-594-309-8) A feleknek tehát a perfelvétel lezárásáig viszonylag szabadon és az ellenfél hozzájárulása nélkül lehetősége van perfelvételi nyilatkozatot előterjeszteni, a korábbiakat változtatni, így a kereset megszerkesztését – a csatlakozó fellebbezésben írtakkal egyetértve – a pervesztesség kockázata nélkül szállíthatta le a felperes is.

[33] Az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség mellőzését célzó fellebbezés ebből következően alaptalan volt, hiszen az elsőfokú eljárásban nemcsak hogy nem közel azonosan lettek a peres felek egymással szemben pernyertesek, illetve pervesztesek, hanem a pert a felperes teljes egészében megnyerte. Mindez viszont azzal a következménnyel is járt, hogy a felperest az elsőfokú eljárásban megillető perköltség mérséklésére bármilyen arányú pervesztessége okán jogszerű ok nem volt.

[34] Az ítéltábla ezt követően az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegét vizsgálta. A fellebbezés nem tért ki arra, hogy milyen összegben tartaná megállapíthatónak az egyébként bármilyen arányban pernyertes felperes perköltségét, ezért az ítéltábla az alábbiakban csak azt rögzíti, hogy az e körben tett elsőbírői jogkövetkeztetéssel milyen indokoknál fogva értett egyet.

[35] Az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Ütv.) 1. §-a meghatározza az ügyvédi hivatás tartalmát (így az ügyvédi tevékenység jellemzőit, az ügyfél és ügyvéd közötti bizalmi viszonyt és a szabad ügyvédválasztás jogát).

Az ügyvédi tevékenység megbízás alapján is folytatható, amely szerződés szabad megállapodás tárgya [Ütv. 27. § (1) bekezdés a) pontja, 28. § (1) bekezdése] csakúgy mint az Ütv. 30. § (1) bekezdése alapján az ügyvédi megbízási díj mértéke, összhangban a vonatkozó polgári jogi alapelvekkel. Erre figyelemmel ennek konkrét mértékét a piaci viszonyok és sok más egyéb speciális, egyedi körülmény határozza meg (ügy bonyolultsága, ügyfél teljesítőképessége, stb.). Az ügyvédi munkadíj mértékét a megbízási szerződésben részes felek többféle módon is megállapíthatják, a perképviseletnél napjainkban egyre gyakoribb az óradíjon alapuló elszámolás.

[36] A jelen perbeli esetben a pernyertes felperes és ügyvédje között ilyen óradíjon alapuló elszámolást tartalmazó szerződés jött létre, a bíróságnak is ebből kellett kiindulnia.

[37] A bíróságnak a megítélendő perköltség kapcsán kialakítandó álláspontja a Pp. vonatkozó rendelkezésein kell, hogy alapuljon, mert a Pp. meghatározza a perköltség fogalmát [80. §], jelentőséget tulajdonít a fél felszámításának [81. § (1) bekezdés] és annak, hogy a felszámított perköltségről az eljárást befejező határozatában hivatalból köteles a bíróság dönten [82. § (1) bekezdés]. A jelen esetben a perköltséget viselő fél a már fentebb kifejtettekre is figyelemmel a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a perben pervesztes alperes volt.

[38] Az őt terhelő perköltség összegének a megállapítása során tehát a fentiek figyelembevételével az első- és a másodfokú bíróságnak is a pernyertes felperes kérelme alapján a Rendelet 2. § (1) bekezdéséből kellett kiindulnia. A felperes ugyanis erre utalva a megbízási szerződés vonatkozó rendelkezésére hivatkozott, így a részére e szabály alapján a fél és az ügyvéd között létrejött megbízási szerződésben kikötött munkadíjat kellett megállapítani.

[39] A Rendelet 2. § (1) bekezdése nem határozza meg a felszámítható ügyvédi munkadíj mértékét, de az arra vonatkozó már fentebb ismertetett háttérszabályokból egyértelműen az következik, hogy az szabad megállapodás tárgya. Ennek a szabad megállapodásnak azonban ugyancsak a Rendelet 2. § (2) bekezdése állít korlátot akkor, amikor feljogosítja a bíróságot a kikötött ügyvédi munkadíj kivételes esetben történő mérséklésére.

[40] E jogszabályhely kimondja, hogy az (1) bekezdés alapján felszámított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel. A bíróság döntését indokolni köteles.

[41] Ennek a rendelkezésnek a helyes értelmezése érdekében adott egyértelmű útmutatást a Kúria precedensértékű Pfv.II.20.887/2023/6. sorszám alatti ítéletében, akkor amikor annak [41] bekezdésében rögzítette, hogy a szerződésben megállapított munkadíj bíróság általi mérséklése a szerződés tartalmának szabad meghatározása alapelveivel szemben kivételes és ebből adódóan szűken értelmezendő. Az óradíj mértékére legfeljebb akkor terjedhet ki, ha a piaci viszonyokkal és a józan ésszel (Alaptörvény 28. cikk) nyilvánvalóan ellentétes, kirívóan eltúlzott mértékű. A Kúria döntése indokolásának [43] bekezdése szerint pedig a perhez kapcsolódó képvisleti tevékenység vizsgálata elsődlegesen tényeken, továbbá az egyedi jogvitában felmerült egyéb körülményeken alapulhat és a kifejtett ügyvédi tevékenység eljárásjogi szempontú konkrét értékelését jelenti. A vizsgálat objektív szempontja, hogy az ügyvéd tényleges perbeli tevékenysége a megbízási szerződésben vállalt kötelezettségének megfelelt-e ([44] bekezdés).

[42] A Kúria hangsúlyozta ([45] bekezdés), hogy a bíróságnak a perköltség mérséklése körében végzett aránytalansági vizsgálata az ügyvéd munkájának tartalmi megítélésére nem terjedhet ki. Ugyancsak e pontban szögezi le a Kúria, hogy a tényleges tevékenység arányossága szempontjából nem vizsgálható, hogy az ügyvéd beadványai milyen terjedelműek (ez ugyanis a beadványok oldalszámához kötné a költségigényt) és nem értékelhető a munkája tartalmi minősége sem. Így nem mérséklési szempont az ügyvéd munkájának minősége, az aránytalansági vizsgálatnál számtalan más, egyéb körülményt lehet csak értékelni (eljárás időtartama, perrel összefüggő egyéb tevékenység, stb.). Nem releváns az ügyvédi munkadíj megállapításánál a bíróság véleménye (pl. az milyen arányban áll egy átlagos havi munkabérrel) sem.

[43] A Kúria mindemellett rámutatott arra is ([47] bekezdés), hogy az óradíjon alapuló elszámolás szerinti munkadíj arányosságának vizsgálata nem szűkíthető le a bíróságon töltött időtartamra és nem jelentheti azt, hogy a bíróság véleménye szerint egy perirat elkészítése mennyi időt vesz igénybe (milyen gyorsan írható meg), mivel az tartalmazza a felkészülést, az ügyféllel folytatott általában többszöri egyeztetést és kommunikációt. Figyelembe kell venni, hogy esetenként az ügyvéd lényegesen több időt is fordíthat a perirat előkészítésére, az ügyféllel való kommunikációra, mint magának a konkrét periratnak a megírására. A Kúria kiemelte azt is, hogy az ügyvédi munkadíj az elvégzett munka ellenértéke, melyet az ügyfél részben vagy egészben a jogi képviselőjének a per időtartama alatt már megfizetett.

[44] Mindezeknek a jelen konkrét ügyre vonatkoztatása eredményeképpen az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a felperest megillető perköltség mértékének megállapítása során az itt említett valamennyi körülményt kellett összevetni a felperes által támasztott perköltségigény mértékével. Utóbbi 5 munkaórát ölelt fel, amelyet az ítéltábla messzemenőig nem tartott eltúlzottnak. A felperesi képviselő előterjesztette a keresetet, az ahhoz szükséges keresetlevelet elkészítette, ennek érdekében nyilvánvalóan már előzetesen is kapcsolatot tartott az ügyfelével, a szükséges kommunikációt lefolytatta, majd részt vett a perben tartott két tárgyaláson, a pervitele folyamatosan célszerű volt, a határidőket betartotta, beadványait – az alperesi pertaktikához igazítva – időszerűen megtette, melyek közül ráadásul kettő keresetváltoztatást is tartalmazott. Ilyen körülmények között az ítéltábla a jelen esetben megállapíthatónak találta, hogy a felperes jogi képviselője – az ellenkérelemben írtaknak megfelelően – a ténylegesen felszámított 5 munkaóra, illetve az annak megfelelő

perköltségigény semmiféleképpen nem lehet az elvégzett munkával való arányosság szempontjából eltúlzott.

[45] A munkaóra mértéke, azaz összecszerúsége kapcsán pedig látni kell, hogy a Kúria már fentebb ismertetett határozata szerint a felszámított óradíjmérték csak akkor mérsékelhető, ha az kirívóan a piaci, gazdasági viszonyokkal nem magyarázhatóan oly mértékben magas, hogy az józan ésszel sem magyarázható. Az ügyvédi képvisellel felmerült perköltség óradíjmértékének a megítélése során a fellebbezésben hivatkozott körülmények – éppen a Kúria által hivatkozott oksági összefüggések miatt – figyelmen kívül maradnak. Az, hogy egy per jogi megítélése „végtelenül egyszerű-e”, ugyanis nem a felszámított óradíj mértékénél jöhet számításba, hanem a perképviselőre figyelembe vehető idő meghatározásánál, azaz a Kúria által is hivatkozott arányosítási tevékenység egyik alapjául szolgálhat. Az ügyvédi megbízási szerződések szerződéses szabadságának ugyancsak már fentebb kifejtett elvét sértené annak a fellebbezési megközelítésnek a megengedése, hogy az egyszerű ügyben „olcsóbb”, kisebb összegű, míg a bonyolultabb ügyekben „drágább”, magasabb összegű óradíj lenne csak felszámítható.

[46] Az a fellebbezési hivatkozás ugyancsak nem foghat helyt, hogy a felperesi képviselőnek milyen mértékű érdemi munkát kellett elvégeznie és hogy az nem állt egyébből, mint a KRÉTA rendszerből szerzett adatok keresetlevélbe emelése. Az alperes és az alperesi képviselő nincs abban a helyzetben, hogy a felperes és az ügyvédje közötti kommunikáció és a perképviselő szakszerű és időszzerű elvégzéséhez szükséges egyéb tevékenység terjedelmét és tartalmát mindenféle adat és információ nélkül megítélje, illetve minősítse. Ahogyan arra a Kúria rámutatott, az ügyvédi tevékenység megítélése kapcsán szükséges arányosítás kizárólag objektív alapon történhet. Ebből pedig az is következik, hogy az alperes személyes, szubjektív vélekedése a szóban forgó vita elbírálása szempontjából irreleváns.

[47] Az ítéltábla emellett rámutat arra, hogy a fellebbezésben hivatkozott bírói eseti döntések, különös tekintettel a Fővárosi Törvényszék mindösszesen 10 000 forintos perköltséget megállapító határozatára, nincsenek összhangban a Kúria már fentebb idézett precedens értékű határozatával, ezért azok már csak ezen oknál fogva sem lehetnek a jelen perben összehasonlítási alapot képező módon relevánsak. A fellebbezés alaposága és az elsőfokú bíróság fellebbezéssel érintett ítéleti rendelkezésének jogszerűsége megítélése szempontjából pedig teljesen lényegtelen, hogy milyen bíróságok előtt és milyen ügyfelek között vannak folyamatban a jelen perhez hasonló, vagy akár ezzel azonos tárgyú perek és hogy azokban nem jogerősen milyen perköltségeket igényeltek a felperesek, vagy állapítottak meg az abban eljáró bíróságok.

[48] Erre figyelemmel az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy a felszámított perköltség a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban állt, annak mérséklésének – különösen az óradíj mértékének – nem volt helye

[49] A fentiek alapján viszont az alapos csatlakozó fellebbezés eredményeképpen az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és az elsőfokú bíróság által – a fellebbezés körében az alább kifejtett indokokból – fajlagos mértékében alaposan és jogszerűen megállapított munkaóránként 30 000 forint ügyvédi munkadíjat tartalmazó, a tényállás szerinti szerződéses rendelkezést alapul véve, valamint az elsőfokú eljárásban elvégzett 5 munkaóra figyelembevételével 150 000 forintra felemelte az alperest terhelő teljes mértékben pernyertes felperesi perköltség összegét.

[50] Az alperes a másodfokú eljárásban is teljes egészében pervesztes, míg a felperes ugyanilyen arányban pernyertes lett, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdésében írtak alapján az alperes viseli a felperes másodfokú eljárásban az ügyvédi képvisellel felmerült perköltségét, melyet az ítéltábla összecszerűségében a Rendelet 2. § (1) bekezdése alapján a csatolt megbízási szerződés szerint 30 000 forint/munkaóra, azaz a felszámított mindösszesen 2 óra alapulvételével 60 000 forintban állapított meg. Ennek mérséklésére a már fentebb kifejtett indokok folytán indokot nem talált, így e vonatkozásban külön indokolást sem fűz a döntéshez.

[51] A perben a feleket a költségmentesség és költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXXVIII. törvény 3. § (1) bekezdés d) pontja alapján tárgyi költségfeljegyzési jog kedvezménye illette meg. Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján személyes illetékmentes, így a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén maradt az Itv. 39. § (1) bekezdése és a 46 § (1) bekezdése alapján feljegyzett fellebbezési és a 46. § (4) bekezdése szerint számított csatlakozó fellebbezési illeték.

Debrecen, 2024. július 4.

Dr. Tass Edina sk. a tanács elnöke, Dr. Répássy Árpád sk. előadó bíró, Dr. Pribula László sk. bíró